

ԱՆՁՆԴԻՐ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

ԱՄԵՆ. Տ. ԿԻՒԲԵՂ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ ՑԻՇԱՏԿԻՆ

«Ես եմ հավիւն բաշ, հավիւ բաշ զանձն
իւր զնէ ի փեայ ախարցա»: (ՅՈՒԼ. Ժ. 21)

Կը սգանք և կ'ողբանք Ս. Աթոռոյն
Դահակալ Ամեն. Տ. Կիւրեղ Բ. Ս. Պատրիարք Հօր անակնկալ և անժամանակ մակը:
«Ժամանակնի տեղութեան մէջ»: «Անժամանակնի վասնզի՝ այսօրուան պայմաններուն մէջ մեծ աղէտ մը», կորուստ մըն է իր մակը: «Անակնկալ», վանզի Ս. Ախատիս Միաբանութեանը իր մահուան մէջ, «անակնկալի եկաւ, անժամանակն», վասնզի՝ «Պաղեստինի քաղաքական տագնապը որ մօս երկու տարիներէ ի վեր սկսած է, զեռ վերջ մը գտած չէ և Ս. Աթոռոյն բովանդակ Միաբանութեանը և Պաղեստինի վայրավատին 4 հոգմացրիւ հայ գաղութը պէտք ունէր իրեն, մահաւանդ այս զբժւարին օրերու մէջ: «Տագնապին մէջ պատրիարք ընտրուեցաւ, և տագնապով կը հետանյ մեզմէ անուշ և տրուամ . . . ու անպատմելի յիշատակներ թողով իր ետին, և ուրիշ տագնապին մէջ ձգելով Միաբանութեանը և հայ ժողովուրդը . . .

Խորունկ և անամոքելի է Միաբանութեան կոկիծ իր պատրիարքին և իր Ս. Պետին գանակակիծ և եղերական մահուամը, որ տեղի ունեցաւ Պէյրութի Ամերիկեան Հիւանդանոցին մէջ, Աւրբաթ օր, 28 Հոկտեմբերին, առաւատեան ժամը 9ին:

Հայ ժողովուրդը ի սփիւսու աշխարհի, երուսալէմի Հայոց ազգապարձանք և գերահանք Վ. Թակորեանց զանքին և հասատութեան համար, բացառիկ սէր, գուրագուրանք և յարգանք տածած է միշտ, վասնզի՝ Առաքելական Ս. Աթոռը, իր պատրիարքով և ուխտանուէր Միաբանութեամբ Հայուստանեաց Առաքելական Ս. Եկեղեցին կը ներկայացնէ միջազգային և բազմալեզուեան Ս. Քաղաքին մէջ:

Ինչպէս կ. Պոլսոյ նախկին պատրիարքներէն Հոգելոյս Ամեն. Տ. Զաւէն Արք. Տէր Եղիայեան, նմանապէս Ամեն. Տ. Կիւրեղ Բ. Ս. Պատրիարք Հայրը, քա-

հանայական ընտանիք մը կը սերէր, ըլլալով որդիք հանգուցեալ Արժ. Տ. Մաշթոց Ա. Քնյ. Խորայէւեանին (1853-1938) որուն հետ վազ հասակին մէջ Հնդկաստան զացածէր, նոն բարձրագոյն ուսմանց նուիրուելու համար, Կալկաթայի Մարդասրական ձեմարանին մէջ, Հոգելոյս Ս. Պատրիարք Հոգելոյս, իր աշակերտութեան շրջանէն սկսեալ, կոչում կ'գայ եկեղեցականութեան և հոն իր մէջ անհուն սէր մը կը ծնի Հայ-Երուսալէմի ծառայիլու և անոր նըւրուսելու: Եթի 1921ին, հանգուցեալ Տ. Թորգոմ Ս. Պատրիարք, իրքն Եկիպտոսի առաջնորդ Երուսալէմի կուգայ, Միջազգետքի հայ որբիրը հոն Փոխադրբելու, իրեն հետ կը սերէ նաև նորին Ամենապատութիւն Հոգելոյս Պատրիարքը, իրեն իր անձնական քարտութարը: Հոգելոյս Տ. Եղիշէ Կուրեան Պատրիարք կը համակրի և կը սրբէ զայն և իր առաջարկովը կը մանէ Արքոց Յակոբեանց Միաբանութեան շարքին մէջ 24 Հոկտ. 1921ին: Այդ թուականէն սկսեալ, ան ինքինը նուիրից Ս. Սթորոնի: Եղաւ իր հայումին գիտակից անձք, իր ամրազ է նութեանը արտագրեց Ս. Սթորոնի յառաջդիմութեան, պայծառութեան, լուսաւորութեան և տեսականացման ուորր գործին: Կիւլպէնկեան Ընծայարանի և Մելքոնինի Սաները իրենց ուսանողութեան շրջանին, երր Հոգելոյս Պատրիարքը իրքն փրխ-տեսու ժամանակարաց հոն կը պաշտօնացարէր, զիտեն և շն կրնար մոռնալ թէ: Ինչպիսի նուիրում, գորգուանք և սէր ցոյց կուտար իրենց բոլորին հանգէս: Երուոր զիրթէ անխարթ, երախառագէտ և չնորհապատ զգացումներ ունին իր հանդէգ: Իր վարօճ վանական բազմերս և բազմապահանջ բոլոր պաշտօններուն մէջ, որնց իրքն վերջին պահէ եղաւ իր պատրիարքութիւնը, ան տուալ իր ամրազ կորովը, նուիրումը, իր սէրը, արժանիքները իր վրայ փայլեցուց եւ մաց գերազոյն և անփոխարինելի անձք, պարտաճանաչ և զիտակից իրեն Ս. Աթոռունիյս նուիրեալ և անձնուէր պատրիարքը:

Իր նախորդներէն Ամեն. Տ. Եղիշէ Պուրեան (1921-1930), Ամեն. Տ. Թորգոմ Պուշակեան (1931-1939) և Ամեն. Տ. Միհրոսպ Նշանեան (1939-1944) երեք իրերա-

յաջորդ պատրիարքներու օրերէն սկսած ան եղաւ անոնց գործակիցը խորհրդա կանց և թարգմանը առ մահաւանդ իրրե անզլիակէտ ցոյց տուա իր չնորդները և սուար հիւրերու և այցելու ու խաւարունեա րուն քով համարկելի անուն մը և համբաւ մը շահաւ էր Ս. Թրքին համաժայն մարտ ցոյց կեանքը ստուեր մը շահ մըն է Արկու րիս վրայ և քանզի պառեր Գն կեանք մեր ի վերաց երկիր (Յոր Հ. Յ.): Խակայն Աստուածու ողմրմեւթիւնը կը համեմ միզի և կը փրկէ զմեզ ի խաւարէն անզպմանթիւն Տեսան մահ յաւախուն շաբանից ի վերաց երկիր զամաց Գործու թիւնը Ի. Խ. 17. Այս ցանց է առաջնորդ Անդրեանք հոգեութան մեջփառ և Ամանուանդ իրրե զինուոր և ան կեդիցական, մը, որ արինիք ի կատիք առավակերուն տուկու քաջարար սնուին քաջա գլուխը և տիրը կարգնեցան Ս. Յակոբանը մայրավանքին և հայ ժողովուրդին իրեն վաստանած միջնարերդը քաջարար պաշտա պանող կրտմահատարի մը պէս, իրրե հայոց պատրիարք քաջալերեց և արիացոց Միաբանութիւնը և հայ ժողովորդը, առ մոքից, սփոփից ու թիթենցոց անոնց ցաւ սերց Աննան կորով, քաջութիւն, դիմա գրութիւն և նուրում ցաց տուա, մաս ցա իր անձը, իր առաջնորդիւնը կարգն ցաւք, և պատնէշին բարձունչին վրաց ինչ կա Ներսաւարուք Ատշի ճամբէն գնաց վեր ջնձ անզամ, և 13 Հոկտ գէտի էլ-Համբաւ, և աւազ Ասալին ճանապարհը, եղաւ իր վերջին ճամբան ուրիէ զնաց վերջնանդամ:

Յուղարկաւորութիւնն թափօրին աննը կարագրելի շքեցութիւնը, օտարազգի և հայազգի օնված աւաշ բազմութեան ներ կայութիւնը այս բոյորը ցոյց խոտային թէ Հանգուցեալ Ս. Պատրիարք Հայոցը որ չափ կը սիրուէր և կը յարգուէր, խորանի եղաւ ժողովուրդին յուղումը, Ս. Պազարին մթնորոր փօթորկցու արդ քանի մը օրե րուն մէջ, Աւետարանի քաջարար թեամբ պէզրդեցաւ քաղաքն անհնայնու Ան յու սալից էր թէ քանի մը շաբաթներ գերբ պիտի գար Ս. Աթոռ, ստանձնելու համար իր բոյորը պատասխանատուութեանց բեները, սիրով և զոհոզութեամբ տանելու զանոնք, այս պիտի գար վերստին Ս. Աթոռ, սակայն այս անզամ տարրեր հանգամանքներով . . .

ՏՊԱԿՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ Տ. ԿԻՒՐԵՂ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐքԵՆ

Դառնորդ զար մը տուաջ էր, իրը զեց ընկերներով մուտք կը գործէնուք ժանձ. Վրժ. էն ննր, ուր մեզ կը զիմանքուէր օր ևն փոխ-Ծեսուչը — Հայր Կիւրեղ:

Այն առեն դեռ նորդնծայ արելաց մըն էր հանգուցեալ պատրիարքը և մենք ալ պատասխներ, Բայց ունէինք տպաւորելու զգաւոր զգայարանք, ու առաջին առիթով իսկ ստեղծակացաւ մեր մէջ այն համզուածը թէ կը գտնուէինք համեստ և պիտակից բաց մահաւանդ հաւատագուր կրծնականը առջեւ:

Հետպետէ ինսերանայով զարժարա նական կնուցաղին ահսանք որ այս Յիթ առասարք հոգեւորականը մզիչ ուժն էր արդ հաւատանութեան և թացի ու ան մական, կարգագունդական և այլ հարցերէ, որոնց համար միշտ իրեն կը զիմէինք, զինք կը նկատէինք մեր պահապան կրծշատի ու բարեկամը, ամէն անզամ որ կադէիան խոսքը մը գար սողոսկի մեր խաղաղ կեանքին ներս իրեւ խորհրդատու ան կեզ էր իր բարեկամութեան մէջ և ոչ ոք ցցացած է իր խորհուրդներուն հնուեն լուն համար:

Թայց հայ բան մը որոն համար պատիք վկայէն, տանց բացառութեան, բոյոր առ նունք որ անցած հն ժառանգաւորացի զբարեկամերուն առջեւէն և իր հարական

Արցունք և խունկ քու անմռուց յիշ շատակի Արքի Արքազան ծովզայկցւոց արցունքներ կը խառնենք մեր բոյորին արցունքներուն հետ, որպէսզի անոր կար լակներէն կագմուած ծիրանի զատին միշտ լուսաւոր և պայծառ պահէ քու յիշատակզ, մեր բոյորին մէջ, իրրե հայոց անձնղիք պատրիարք:

Տիրոջ օրհնութիւնը և ամենակարող Աստուածոյ Ս. Աջը թող միշտ հօգանիք եւ պահապան ըլլան այս Ս. Տան, Միարանութեան և մեր բոյորին վրայ, ամէն:

Երևանի ՊԱՐԳՈՒԱ Վ.Բ.Գ. ՎԻՐԱՆՆԵՍՍՈՆ